

GYULAFEHÉRVÁRI HIRLAP

Előfizetési árak:

Egész évre 4 frt, félévre 2 frt, negyedévre 1 frt. Egyes szám ára 8 kr.

Megjelenik minden héten egyszer: Csütörtökön.

Felolós szerkesztő és laptulajdonos:

ISSEKUTZ JÁNOS.

Kiadó: Papp György, Gyulafehérvárt.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Püsp. Lyc. nyomda

Gyulafehérvárt.

Hirdetések díjszabály szerint.

Ipar és törvényhozás.

Ha kiállításunk ipari és gépesarnokát figyelemmel átvizsgáljuk, lehetetlen, hogy meg ne találjuk azon óriási különbséget, melyet a közelmúlt és jelen között ipari fejlődésünk felmutat. Húszt — huszonöt évvel előbb még minden divat- és fényűzési cikkért külföldre kellett mennünk, drágán és aranyakkal fizettük meg Ausztria minden ócska gyártmányát és gyáripari cikkeit és ezzel csupán annyit kaptunk cserébe, hogy olosóért kivitték tőlünk a nyers terményeket, hogy aztán feldolgozva, mi ismét visszavásároljuk, tisztesen megfizetve. Sajnos, hogy még egyes árú- és iparcikkekben mindig külföldre kell szorulnunk, ma azonban már kisebb arányú ezen szükséglet, mint ezelőtt 25 évvel volt.

Azért szólok épen 25 évről, mert egy negyed század sokszor fordulópont egy nemzet életében, nevezetes időszak ipari és kereskedelmi fejlődésünk terén.

Ha teljesen ki akarnók zárni a külföldi iparcikkek beöznlését, meg kellene indítani azt a mozgalmat, melyet a „Nemzeti védjegylet” 1843-ban, s egy újabb nemzedék 1860-ban, kezdeményezett, hogy t. i. egyáltalán semmi idegen árút, semmi külföldi gyártmányt ne rendeljünk és ne fogadjunk el, s ha Ausztria pióca ágensei előzőnk az országot, mutassunk ajtót nekik és kiáltsuk büszkén feljűk, hogy mi csak magyar czégektől vásárolunk. Ez lenne a leghatásosabb ellenszer a külföldi árúk beöznlése ellen.

Es mit vesztenénk? Semmit.

Ipari és mezőgazdasági czikkeinket tökéletesített gépeinkkel elő tudjuk állítani. Egyedül a brüsseli csipkét, az angol bőrárukat kellene beszerezni. De nem lehetne ezekről egy időre lemondani!?

Ha a kis Bulgária tíz évig nem vásárolt Szerbiától semmit és ezzel teljesen visszaszorította a bevitelt: mi ne mernénk és ne bírnók ezt megtenni, a midőn legfontosabb létérdekünk ről, iparunk és közgazdaságunk fejlődéséről van szó!?

Es mindezen ipari és kereskedelmi fejlődésünk összefügg gépiparunk haladásával s magyar találmányaink sikerével. Ambár Anglia a gépek hazája, de kiállítás és czélszerűség tekintetében megálljuk a versenyt velük. Allításunkat igazolhatjuk kiállításunk gépcsarnokával, melyben a felmutatott tárgyak nem egyszer lettek összehasonlítva a külföld hasonló tárlatával (szakértők által) s csak dicséretet hallottunk.

Azonban ipari és kereskedelmi fejlődésünk jövője nemesak az azt művelők kezébe van letéve, hanem a jövő biztosítása törvényhozóinktól függ, a kiknek kötelessége iparunkat ápolni és a külföld terjeszkedésével szemben érdekeit megóvni.

Valóban pedig csak akkor fogunk nagy arányokban fejlődni, s a nemzeti vagyonosodás terére lépni, ha termékeinknek piacokat teremtnék, s azokat olyképen bírjuk elhelyezni, hogy a befektetett anyagot, erőt és fáradságot többszörösen visszakapjuk.

Ha áruiink és cikkeinkkel csak [saját] szükségleteinket bírjuk kielégíteni, az még nem

jelenti a helyzet jobbúlását, annyit, és olyant kell produkálni, hogy itthon kielégítve, még a külforgalomban is részt vehessünk.

Es ezen törekvésnek megvalósítására csak egy út vezet: olyan kereskedelmi szerződéseket kell a kiviteli államokkal létesitenünk, hogy áruiink a külföld piacán is versenyképesek legyenek, s viszont alkalmas módon retorsió nélkül, de korlátozzuk a behozatalt, mert hiszen hál' Istennek a bérczes hazában minden nyersanyag rendelkezésünkre áll. Ez a törvényhozás kötelessége ipari és kereskedelmi fejlődésünk érdekében, ha ennek jól eleget teszünk, — csak akkor mondhatjuk el kereskedelmünk új-jáalkotójával, hogy: „Magyarország nem volt, hanem lesz!”

Községi hitelszövetkezetek.

Bernát István, a hazai szövetkezetek titkárja a Károlyi Sándor féle hitelszövetkezetekre vonatkozólag előadottak helyreigazításaul következők: nyilatkozik: A múlt év végén a tagok száma 63.220 vol. Azóta több új szövetkezet alakult s a régiek is gyarapodnak szépen, úgy, hogy ma már tagjainkat 70 ezerre tehetjük. A szövetkezetek száma volt a múlt év végén 317, most ez is több, bár nem sokkal, mert nem lehetséges minden faluban megalítani a szövetkezetet, a hol kívánják. Ha a pénz nem gátolna, lenne már 7—800 szövetkezetünk is.

Ezen az úton, a melyen haladunk, sok nehéz, socialis és gazdasági kérdést lehet megoldani s magunkhoz csatolni a nemzetiségeket igazán és őszintén a mint azt Erdélyben meg is tettük.

A szövetkezeti tizletrészek száma a múlt év végén 125.856, értéke 3.332.937 frt volt. Ezekre be van fizetve 1338 ezer frt csaknem ugyanennyi a betét — 1.293 ezer frt.

alatt . . . igen, megszerezhető pénzért minden — még az ember maga is, mint valami élettelen tárgy. S ha akad egy-egy, ki magát nem tudja lealacsonyítani, a tömeg szálnalmas gunymosolylyal ajkán tekinti az örültet!

Ily gondolatok lázongtak agyában, lelki szemei előtt iszonyú mélység tátongott, — hiában keresve abban egy maroknyi támpontot, hogy megkapaszkodni . . . szíve lázasan vert.

Iszonyú! Hát nincs . . . nincs segítség? . . . Hát ez az a világ, melyben élni kívánt! Könyörtelen mindenki. Ah . . . s forró könnyár borította arcát . . .

Emlékében átfutja főbb eseményeit, lapozgat abban a rejtélyes könyvben, melynek eddig csak néhány fejezetét betűzte ki; visszapillant a közel múltba, — s mint a kinek a víz már ajakát éri, az undor kifejezésével mindkét kezével kebléhez kap, s felsóhajt keservesen. Hite, reménye megsemmisült; multja chaoszában, melyben most fével, nem lát a frivol képeken kívül semmit, — önző indokokat, a szépségét nemtelentül bámulók emléke most is arcába kergeti a vért . . . érzi a libegő ajkak forró bevét, a szenvedélyes tekintet . . . s most is még összeborzad, lelken keresztül tombol a szűzies büszkeség lázadó önérzete s a benső vihar közepette ismét hallja azt a titokzatos vigasztalóan biztató hangot lelke mélyén, mely csábítólag hívja, csalogatja s megváltást ígér minden gyötrelmeitől . . .

Azon úr, kinél utoljára volt, oly nyájas, oly kegyes volt, s kérését teljesítendő, holnapra rendelte; már-már hitt neki, midőn felfekintve sajátoságos kifejezést látott arcán, mely megrémíté. Ah! . . . csak tettetés volt e szelidség, hogy jobban meglophassa a lány hiúságát, a becsületesség álarca alatt tolvaj, ki megakarja lopni az ifjú lélek álmodott aranyos jövőjét.

TÁRCZA.

„Ismeretlen.”

Szép volt. Nyomorban sinylódott. E kettő ütöte halálba. Amaz a sirját ásta meg, emez belekergette. Idegenből jöttek, az emberek alig ismerték egyébről, minthogy küzdenek a mindennapiért.

A nyomorult tengődés mihamar véget ért. Az apa, nem bírván ki a küzdelmes munka fáradalmait, az egykor kényelemhez szokott test elsatnyult, a lélek elveszté rugékonyságát, — megtört. A lány egyedül maradt szépségével.

Hatalmas, de veszedelmes valami, akkor főleg, midőn a nyomor képezi keretét. Mily hamar akad, ki a szépség bűvös hatása alatt, sokat érő áldozatokat ígér Iger! de valjon megtartja-e? . . . minek? hisz a szépség oly eszköz, mely futó gyönyörökre tarthat igényt, s annak elmúltával elenyészik a támadt láng, el a rajongás, s marad, mi előbb volt, a közöny! — Gyöngé az, ki ily ingó alapra fekteti érzeményeit.

Ma napság megszokott dolog, hogy sans gene engedik szépségüket áruba; hiszen oly rövid az élet, badd teljék élvezetben, gyönyörökben, s hogy mily áron szerették meg az csak akkor jó tudatra, mikor késő késő. A képzelet szötte ábrándképeket a szomorú valóság széttepte.

Altalánosságban lehet mondani, hogy a föltétlen női érelyre nincs kritérium, mert soha sem tudhatni, hányat buktattak el a körülmények, és hányan lettek volna képesek elleut állni, hasonló esetben!?

Egyedül maradt. Szívében fájdalommal, de bizalommal az emberek iránt, indult az előtte ismeretlen útra.

Lelke nem ismeré még az emberek önzését, lelketlenségét. A salakos réteg ismeretlen volt előtte, tiszta ártatlansága nem volt képes a bűn látszatát is megérteni. Fülébe csengett az édes anya intó szava: „gyermekem, óvd magad a bűntől, inkább a halál.”

Es most, mennie kellett, hogy élhessen. Hideg modor, lenéző bánásmód fogadta ismereteinek elősorolása után; ajtóról-ajtóra ment kedvezőtlen kilátások nyomában. Egy helyt üde szépsége szurt szemet a házasszonya előtt; máshol meg éppen szépségeért marasztották. Különös ajánlatok csengtek fülébe, melyeknek értelmét teljesen nem bírta felfogni, de ösztönszerűleg sejté, hogy rosszak.

Szuró szemek sóvár tekintete, vágyólag tapad ifjú alakjára; míg léha ifjak télig burkolt vallomással sérték meg, s kiélt arcú férfiak leplezetlen nyíltsággal ígérték árt — nem tehetségei, — de szépségeért. Minek fárassztaná erejét nehéz munkával, ha csupán csodás szépségével többszörös hasznót nyerhet

Gunyos mosoly ri ki élvóvár ajkaik mögül . . . Egyébaránt ismerik már a fogást, hogy a tanulmány, dolog stb. csak bangoztatott frázis, melynek segítségével hamarabb lehet bejutni.

Ilyen felfogással vannak manapság. Pártfogót ott találni, hol nagyon drágán szerezik meg.

Ma áruezik minden. Úzerkednek érzelmekkel, szépséggel, sőt szívekkel is, odadobják a hitvány arany csörrenéséért, hogy elnyomják igaz érzéseit: odadobják elveiket, akaratokat, gondolataikat is, ha jól megfizetik. Barátság, lelkiismeret szózata elnémul a pénz sulya

Tíz év alatt két és fél millió forint felretéve, 70 ezer ember összefüvő szilárdan szorosán, készen haladni azon az úton, a melyet nekik kijelölünk, mert tudják, hogy az fölfelé vezet — valóban olyan eredmény, a mi nagy ambíciót is kielégíthet.

Dömsöd községe tegnap ülte meg azt, hogy betétei 100 ezer fortra emelkedtek. Az ottani szövetkezet tagjainak száma meghaladja az ezret, a falu minden második, harmadik lakója, nem véve ki a gyerekeket sem, szövetkező. Ezt nem régen alkalmam volt elmondani Muthall híres angolstatisticusnak, annyira meglepte, hogy elhinni sem akarta. Pedig az angolok nem könnyen csodálkoznak. A dömsödi ünnepélyen nyújtotta át Hajós József a központ fáradhatlan igazgatója Fehér Sándornak azt a díját, melyet a Szövetkezés által kiűzött pályázatnál a szövetkezetek hatásáról írt dolgozatával nyert. Fehér egyszerű földmives, munkája mind a mellett tele van nem csak lelkesüléssel, hanem erkölcsi tartalommal is. Aztán tessék nekünk bizonyítani, hogy a cooperatio nem emel és nemesít! A szövetkezetek terjesztése egyébként egyik főpontja annak az agrárpartí programnak, a melyről a T. oly sok rokonszenven emlékezett meg s a mely azt hiszem meg is érdemli.

(Z)

A jégverte szőlők kezelése.

A jégverés a szőlőket ugyasólván egész tenyőszete alatt fenyegeti s azokban főként nyáron nagyon sokszor igen érzékeny károkat is okozhat. A károsodás mérvé mindig attól függ, hogy fejlettségének minő fokán éri a jég a szőlőt s miután a jégverés ellen a szőlőművelő óvintézkedésekhez nem folyamodhat, ha ezen érzékeny károsodás utól éri, csak arra van utalva, hogy a jégverés által szőlőjében okozott károkat legalább utólag akként iparkodják ellensúlyozni, miszerint a jégverésnek káros következményeitől szőlőjét a következő évekre megmenthesse.

A jégverés a szerint, a mint korábban, vagy később következik be, különböző fokú károkat okozhat a szőlőben. A jég tökre teheti a szőlőnek fakadó rügyeit, fiatal hajtásait, levélzetét, virágzatát, összes termését, sőt nem egy esetben még hajtásait és ezzel együtt a jövő év termését is.

Kiseb mérvű jégverést — főként akkor, ha a jégverés a szőlőnek csak levélzetét sérti meg — a szőlő még kihever; ha azonban a jégverés nagyobb mérvű s attól a hajtások is szenvednek, miután a jégverte vesszőn, ott a hol a jég annak kergét megveri, nem csak a kereg hal el, de az alatta levő cambium működése is megszűnik, a jégverés már sokkal veszélyesebb s kártétele nemcsak az az évi termésre, hanem a szőlőnek több évi fejlődésére is kihat, azért a jégverés által sújtott szőlő birtokosának a károsodás megtörténte után, mindig higgadt megfontolás és figyelmes körültekintéssel kell magát arra nézve elbátározni, hogy a jégverés által bántalmazott szőlőjét miként kezelje? E tekintetben irányadóknak a következők szolgálhatnak:

A jégverés a szőlőt az évnek bármelyik időszakában érje is, minden esetre első és fődolog arról győződni meg, hogy vajjon a kártétel csupán csak a

Tántorogva ment ki a szobából; tehát holnap!... igen holnap elmegy...

Kábult aggyal fejében, szívét keserű érzések szorították; az előtte álló útnak teljes képét látta. A bűn utálata rettentőbb félelemmel töltötte el a halálnál.... Egő könyekkel siratja ifjúságát, élte üres, céltalan voltát, szívét-lelkét eltölti a borzasztó tudat: hogy nem hisz senkiben, nem remél semmit s egyedüli menedéke ezen elviselhetetlen fájdalomban, az édesgető, csillagító hang, mely hónapok óta bűt kísértője s kecsgetője a legfőbbel, mely neki még elérhető: a megsemmisítéssel!

Léptei öntudatlanul vezérelték a cél felé, a sötétben bele-bele ütődik a járó-kelőkbe — kik is gúnyosan nézik a magányos nőt, — utolsó emberi hang hozzá cinikus kérdés volt, mely még jobban elhalványította élettelennek látszó arcát.

Végre a vastag sötétségben két tüzös piros szem tűnik fel a messzeségben... mind közelebb jó. Egy iszonyú mozgó tömeg gyors zakatolással rohan... már itt van... egy pillanat... s az üldözött nyugodtan, megadásteli arccal, karjait kitárvá lép eleibe...

Másnap reggel a pályáról egy teljesen szétroncsolt testű nőt találtak a vágányon.

A napilap híre laconicus rövidséggel hozá: egy ismeretlen szerencsétlenségét. A kiszállott hivatalos közegek, a kilétet jelző rovatba oda írták: „Ismeretlen.”

V.-né Ilonka.

lombozatra, vagy a lombozat és termésre, avagy még ezek mellett a vesszőre is kiterjed-e? Mert a jégverés utáni tovább kezelést e szerint kell tovább irányítani. Ha jégverés csak a lombozatra magára vagy legfeljebb ezzel együtt a fürtökre terjedt ki, úgy a lombozat lehető pótlásáról néhány honaljhajtás meghagyása általs esetleg a megpaskolt fürtök valamivel korábbi szüretelésével kell csak gondoskodni; de ha a jégverés nagyobb mérvű, a kihajtásra is kiterjeszhető volt; úgy a tőkét már olyan kezelésben kell részesíteni, a mely által azokon a jövő évi fát és termést biztosíthatjuk.

Ha a nagyobb mérvű jégverés korán éri a szőlőt, olyankor azon a fakadó rügyek vagy a már kifejlett hajtások rendszeren tönkre mennek. Ilyenkor a szőlő ez évben már termést nem fog adni. Ilyen esetben másra, mint a jövő évi termőfa biztosítására nem is gondolhatunk, azért az ilyen jégverte szőlőt úgy metszük meg, hogy a megrongált hajtásokat kiindulási pontjuk alatt többen eltávolítjuk, mely eltávolítás után a tőke test alsóbb részeiből még ez évben hajtásokat fogunk nyerni, a melyekből ha azoknak növekedését és beérését figyelmes visszaeszközzés és tárgyalvelőcsolás által is előmozdítjuk, össze olyan vesszőket nyerhetünk, melyekben a jövő évi termés már biztosított lesz.

Ha a jégverés valamivel később — tehát akkor a midőn már a fejlettebb lombozat a tőke alsóbb részeit védi — következik be, úgy nagyon sokszor könnyen megtörténhet, hogy az az évi hajtásoknak alsó pár szeme sértetlen marad. Ilyen tőkénél az az évi hajtásnak alsó sértetlen részét nem fogjuk egészen töben eltávolítani; — hanem az évi hajtásokat két szemes csapra metszük vissza. Ezen visszametszés által azok a csap szerepét veszik fel, még az évben kihajtanak s kellő gondozás mellett őszig annyira kifejlődnek, úgy beérnek, hogy azok a jövő esztendőben termővesszőkké használhatókká válnak.

Ha a jég által a fent leírt időpontokban megrongált hajtásait a tőkének metszetellenül hagynánk s annak fejlődését csak a természetre bíznánk, úgy azok a jégverés után felette nagy számú honaljhajtásokat hoznának, amely körülmény pedig igen kártékonyan hatna a tőke további életére.

Nem egyszer megtörténik azonban, hogy a jég a fenti esetekben nem is egészben, hanem csak részben rongálja meg a tőkét, különösen gyakoriak az egy oldalról jövő jégverések, a melyek olykor, főként ha már a szőlőnek lombozata is elég tömött, annak egyik oldalát érintetlenül hagyják, azért jégkárok után a visszametszést sohase alkalmazzuk azonnal, hanem a jégverés után 3—4 nap múlva, a mikor már a károsodás mérvé jobban megítélhető, figyelmes körültekintés után fogunk ahhoz, mert úgy lehet, hogy egyes tőkéken fogunk több olyan ép hajtást találni, a melyeket meg hagyhatunk, s azon még az évben termést, a jövő évre pedig termőfát nyerhetünk.

Megtörténhetik azon eset is, hogy a jég olyan későn jön, mikor már a szőlő hajtásai magasak és erős lombozatot fejlesztettek s így, a jég csak a hajtásoknak fiatalabb növekedésben levő felső részét veri el. Ilyen esetben a hajtásokat csak részben, valamivel azon vonal alatt — a meddig a hajtásokon a jégverés kártétele terjed — vágjuk vissza; melyeknél aztán őszig erős honaljhajtások fejlődnek s azok őszig kellőleg be is érnek.

Ezen eljárás különösen az amerikai anyatelepeknél bir nagy fontossággal; itt a mint tudjuk, fődolog a vessző nyelés s e tekintetben az által, hogy ha a jégverés után a hajtásokat az ép részig vissza csönkazzuk, azoknak felső szemeiből még rendszeren nyerünk olyan erős fejlődési honaljhajtásokat, a melyek ha növekedésük folyamán felfelé irányítás és szorgalmas kötözés által gyamolítottak, őszig elegendő hosszú és kellőleg beérett vessző anyagot szolgáltatnak.

Ha a jégverés később áll be, midőn már a hajtások jóformán megfásodtak s a hajtások alsó részét a sűrű lombozat is jobban védi, olyankor a hajtásokban a jég — különösen azoknak alsó részén — már kárt nem igen teszen. Ilyen esetben tehát a jövő évi fának és termésnek alapja nincsen megtámadva, de nagy kárt tehet ilyenkor a jég a fürtökbe, mert azoknak bogyóiból sokat elroncsol; az ilyen szőlőknek a leszüretelésével nem tanácsos soká késni, s nehogy a megrepedt bogyók rothadásnak induljanak, lehetőleg korán kell azt szüretelni.

A jégverte vessző sem ojtás, sem semmi nemű más tovább szaporítási célokra nem alkalmas, mert azon a jég által megvert helyeken olyan roncsolások keletkeznek, a melyeken mindenféle betegségeknek a csirái behatolhatnak s ha nem is mindjárt, de rövid pár év alatt a belőle keletkező tőkék pusztulását vonhatják maguk után.

Ujdonságok.

Gyulafehérvár, 1896 július 2.

— **Köszönet.** Lőnhart Ferencz püspök úr nmlsaga az erd.r.k státus igazgatótanácsával egyetértőleg köszönetét fejezte ki a következő uraknak, kik gyulafehérvári r.k. főgymnasium javára az 1895/6 tanévben nagyobb adományokat juttattak: ngs. Novák Ferencz polgármester urnak, mivel 100 ft. gazdálkodási pénzt juttatott zenealap növelésére; ngs. Schall József vajdahunyadi bányatanácsos urnak, mivel 80 drb. vasulyzót küldött az iskolának és tek. Issekutz János ügyvéd urnak, ki egy tőle rendezett mulatság jövedelmét az Önképzőkörnek ajánlotta fel. — Bár sokan követnék dícséretes példájukat!

— **A román kath. irodalmi társulat** június 30-án tartotta meg diszülését a városi tanácsház nagyszobájában Dr. Todor József kanonok országgyűlési képviselő elnöke alatt. — Elnök a diszülést fennkölt és a társulat létezését, célját feltűntető beszéddel nyitotta meg, mely után a társulati titkár tette meg a jelentését. Ugy az elnöki beszéd, mint a titkári jelentés a Közművelődés hasábjain nyomtatásban fog megjelenni. Ft. Zlamál Agoston úr az utolsó Bátor utolsó útjáról illetve harezáról tartott értekezése a történelmi eddig ismeretlen anyagát tárta fel. — A pénztár. jelentés után, az általános tisztújítás következett, midőn is elnökké a társulat eddigi elnöke Dr. Todor József kanonok úr lelkes éljenzéssel újabban megválasztva, a társulat többi hivatalnokai az ellenőri állás kivételével, melyre Ft. Csiky Miklós úr választották meg, szintén a régié. —

— **Az alsófehérm. tört., régész. és természettudományi egyesület** millenárius közgyűlése mint a múlt évben először június 28-án nagy érdeklődéssel tartatott meg a „Hungária” dísztermében. A közgyűlésen többek között Csató János kir. tanácsos alispán, mint elnököt, Török B., Gáspár J., dr. Magyary, Szilágyi F. úrakat Nagy Enyedről, a Szalánczy családból többeket, Veszely prépostot, Novák polgármestert, Nemcsics elnököt, Imers, Tamási és Gergely kanonokokat, számtalan egyetemi tagot és vendéget, fényes nülgyközönséget. A közgyűlés elnöki megnyitót, mely mély természettudományi ismereteket és magvas szép beszéd volt, a közgyűlés elnöke, Dr. Kóródy titkári jelentésével kezdte, melyben kiemelte, hogy tartatott négy választmányi ülés, s azokban igen érdekes tárgyak intézettek el, a Hunyad emlékre begyűjt 1000 ft. az egyetemi tagok száma 500, Veszely veterán és kitűnő írók igen érdekes felolvasását „A magyar birodalom alkotásainak jogszerűsége” és a második ezerév programjából a közgyűlés megválasztotta. Nagy tetszést aratott dr. Cserni Béláné „Róma ezeréves fenállásának ünnepe Apulumban (248-1918)” cz. felolvasása, melyben ismertette Gyulafehérvár helyén tartott ünnepséget, az „Acta Diurna” rekonstrukcióját és bemutatott egy pár Apulumban ekkor verett pénzdarabot. A muzeumi jelentés szerint van a muzeumban 1775 drb. fémpénz, 174 drb. papírpénz, római szobor 24 drb., 192 drb. béléges téglá. A könyvtár állása: 656 drb. könyv és füzet. Frölich Gyula jelentése szerint az 1895. bevétel: 837 ft. 89 kr., kiadás 783 ft. 13 kr. — Választmányi tagok lettek: dr. Balás Endre, Csiky László, Fejér Gerő, Fogarasi János, Gergely Ignác, dr. Hartenbaum Simon, Makkai Domokos, Magyary Károly, Erőss József és Issekutz János.

— **Ötvenezer korona** alapítványt tett a debreczeni első takarékpénztár abból az alkalomból, hogy ötven év óta áll fenn. A hatalmas, gazdag pénztár, mely első rangu szerepet játszik Debreczen és vidéken a közgazdagsági életben, a jótékonyt mindig bőkezűen gyakorolta. A szerényebb és kisebb bankok tőkét után magasabb kamatot fizetett, az Emberbaráti és kulturális célokat szolgáló betéteket hol egy, hol fél perczenttel magasabb kamatoztatott. — Követésre méltó cselekedet valóban.

— **Artont**, a lapunkban is említésre alkalmas, adott francia panama hőst a párisi esküdtszék a namitársaság ügyében bűnösnek mondta ki, mire a bíróság hat évi fegyházra ítélte.

— **Kilenczven krajczáért meggyilkolt** egy elvetemült 17 éves suhanc egy 9 éves gyermek Budapesten. A gyilkos teljesen tanulatlan, és olvasni nem tud.

— **Gyermekegyikosságek Kínában** — mennyi birodalom sok barbár szokása között a legbarbárabb és legszörnyűbb a nagy mértékben elterjedt gyermekegyikolás. Ez a szörnyű szokás már a Krisztus előtti századokban fejeződött ki és ha az azóta lefolyt hosszú idő alatt csökkent is, még mindig óriási számban gyakorolják. Két forrása van: a szegénység és a babonás hit. A lehetőséget pedig az adja meg, hogy a kínaiak korlátlanul rendelkezhetik gyermekei életével. A rossz termés van, vagy éhínség fenyeget, a kínaiak meggyilkolják az újszülöttet, sőt a már néhány napos gyermekeket is, főként a lányokat, abban a hitben, hogy a leánygyermek ugyanis új életre támad,

pedig gyermekek képében. A nyomor mellett hatalmas bujtogató a babona. Khina némely vidékein az a hit van elterjedve, hogy a gyermekek orra vagy füle megbecsülhetetlen hatékonyságú talizmán bizonyos betegségek ellen. A szegénysorsú nép ennek következtében megcsokintja gyermekeit, hogy a levágott testrészeket — eladja. Mind e szörnyű szokás ellen már régóta küzdenek a khinai bölcselek, sőt a kormány is hozott már rendeleteket, melyek a gyermekgyilkosságot vagy a megcsokintást szigorúan büntetik, de mindez csak a régi hagyomány uralmával szemben alig irtó malaszt, a régi hagyomány uralmával szemben alig tudják a legcsekélyebb eredményt is felmutatni.

CSARNOK.

Vasúti szerencsétlenség.

I.

Az indóház emeleti szögletablakánál szép, ifjú leány ül. Arcvonásai veleszületett néma fájdalmat, szenvedést tükröztetnek vissza. Aranyszőke haja szét van bontva s dús fürtökben omlik hófehér vállaira. Mint az esti alkony rózsapírjában úszó bárányszőke veszik körül e fürtök arcát, melyből szemei, mint valami mosolygó csillagpár, arcvonásaival ellentétben, örökös vidámságot, derűs mosolyt sugároznak.

Az állomáson nagy sürgős-forgás van. Hordárok és közszolgák futkosnak az érkező kocsik elé, melyekből különböző rendű és rangú utasok szállanak ki. A pénztárnál oly nagy a tolongás, hogy rendőrnök kell felügyelnie, amde ügyetlen közbelépéseivel csak növeli az általános zavart, a tolongást.

A váróteremben kisebb-nagyobb csoportok verődnek össze, melyeken különböző hangulat uralg. Egy csomó 12—14 éves kis diák nagy füstfelhőkkel tölti be az egyik várótermet, miközben diadalmas oldalpillantásokat vetnek a többi várakozó útasra és nem útasra. Most mennek baba a husvéti szünidőre. Mindegyik élvezi a tiltott gyümölcsöt: a cigarettát; vagy élvezetükről egyiknek kesernyés arcza, másinak köhicsélése tesz tanúbizonyságot.

Mikor egy magas, szikár pap lép be, az egyik halkan elkiáltja magát: „Jaj, Pálfi tanár úr“ s az egész csoport egyszerre „leszerel.“ A cigarettá sorban földre hull a hátuk mögött, egyik-másik ijedtében zsebre dugja a tiltott árut.

A tanár szívélyesen fogadja a nebulók „Laudetur“-ját, barátságosan szóba áll velük; egy pilanatra megijed, mikor az egyik diák zsebe kigyúl, de már a másik pillanatban az ijedtséget bosszankodás váltja fel, mert tisztába jött a katasztrófa okával.

„Tanár úr, kérem, a többi is cigarettázott“, mondja félénken mentegetőzve.

Azonban egy éles fütyty megszakitja ez epizódot s a vonat dübörögve robog be az állomásra.

Az emeleti ablaknál ülő hölgy, az állomásfőnök leánya, a fütytyre összeressen, hirtelen felszökik s megszede kihajlik az ablakon.

Tíz perczig, a míg a vonat el nem indul, csak egy helyre tapadnak szemei, csak egy alakot lát: a vonatvezetőt.

Arca a füsttől és kőszéntől kormos, a mi azonban nem képes vonásainak szabályos szépségét, finom metszésű perpirós ajkainak üdőségét eltüntetni. Szemeiben a szenvedély tüze szikrázik s ha elfoglaltsága közepette is egy-egy pillanatnyi ideje akad az emeleti ablakra feltekinteni, mintha e tűz lángra csapna.

Ah! de tíz percz mily rövid idő két szerető szívnek.

Ujra egy sikító fütyty s a vonat, gépjének kéme nyéből, mint valami súlyos mellbeteg száraz köhögést hallatva mind gyorsabban és gyorsabban robog el az állomásról.

S az állomás nyárfáinak száraz ágai között sutgó szellő egy mély sóhajást kapcsáryaira s viszi... viszi az elrobogott vonat után. De vajjon utoléri-e? ...

II.

Beréti Berkess Kálmán volt az x-i állomás főnöke. Ha haragját valaki magára akará vonni, csak nevét kellett elötte praedicatum nélkül kimondani s biztos lehet benne, hogy e percztől fogva az állomásfőnök halálos ellensége, pedig Berét már régen zsidó kézre került.

Elszégényedtségében is büszke, nagyra vágyó ember volt, a ki még mindig abban bízott, hogy majd ismét felderül szerencséjének bajnalesillaga.

Mikor saját egyéniségében nem bízott, félreismert lángésznek tartva magát, leányában volt minden reménye.

„Hah! a szépség kész vagy — mondá gyakran nejének — jól fogjuk férjhez adni leányunkat s ha talán én már nem is leszek ura Berétnek, mégis Beréti Berkess Kálmán unokái lesznek ott az urak, ott fogunk bennük gyönyörködni. He, he! Ne félj semmit!“

„Igen ám, csak hogy Janka folytonosan lehetetlen

ábrándképekkel bibelődik. Mennyit jár ide a fiatal földesúr. Bizonyára nem az én kedvemért s Janka oly hidegen bánik vele, hogy szinte csodálom kitartását, hogy még mindig szerencsétlenni házunkat. Milyen jó parthie lenne ez Janka számára. Tudom tejben-vajban fűrészténé, tenyerén hordaná.“

„Mamám szívem — szól most a szomszéd szobából hirtelen benyitva Janka, jó Szeredy a földesúr. Mondjátok, hogy nem vagyok ide baba!“

„De leányom!“ — mond megröködve az anya.

„Én ma nem kívánok vele beszélni.“

„Ilyen jó partie nem lesz egybamar. Igaz, hogy szép vagy, de szegény.“

„Nem bánom, de Szeredy terhemre van.“

„Majd azt én határozom meg, terhedre lesz-e vagy nem“ — kiált szigorú, mintegy fenyegető hangon az apa, de már ekkor eltűnt a leány a szomszéd szobában s a következő pilanatban halk kopogás után Szeredy nyitott be az öregekhez.

27—28 évesnek látszik. Sovány, vézna alakja, sápadt arca, beesett szemei nem teszik valami rokonszenves egyéniséggé s ha egyik felén kopasz fejét látjuk, mely kopaszságot a másik oldal gyér szálaival iparkodik takarni, szinte undort érzünk.

„S Janka kisasszony hol van?“ — kérdi látszólag türelmetlenül, miután a szíves kínálgatások után helyet foglalt.

„Az előbb ment be a városba, de azt hiszem mindjárt hazajő, ha ugyan még nincs szobájában. Mindjárt meg is nézem“ — szól az anya s az ajtó felé indult, mikor egy előttnk ismerős ember jött be.

„Veress Gábor vonatvezető vagyok“ — szól udvarias fejbólintással.

„Mivel lehetek szolgálatára, hogy nem irodámban, hanem lakásomon keres fel!“

„Négy szem közt volna egy kis magánügyem.“

„Szeredy földbirtokos úr és feleségem előtt úgy beszélhet velem, mintha négy szem közt volnánk.“

„Uram! — válaszol most habozás nélkül, határozott hangon Veress — én leányát szeretem, ő szerelme met viszonzozza, kérem a kezét.“

Némán, büszke megvetéssel nézett végig az állomásfőnök a kérőn. Ez azonban nem jött zavarba s ismételte kérését.

„Azt hiszem, tudja merre van a Lipótmező?“ — szól most a metsző guny sértő hangján beréti Berkess Kálmán.

„Nekem is azt mondja, ha ugyanazzal a kéréssel állok elő? — mond most Szeredy — kérem leánya kezét.“

„Csak szerencsémnek tarthatom — válaszol most az el nem titkolható benső öröm hangján az állomásfőnök, — ha ily férfinak tisztelem egyetlen leányom jövőd sorsát.“

„Akkor ön dirigálhatja a vonatot — mond diadalmas tekintettel Szeredy Veressnek — ha majd nászútra kellünk.“

S ő is, leendő apósa is e kegyetlen gúnyon, mint valami szellemes ötleten jóízűen kacagtak.

Veress gépiesen nyult a kilincs után s öntudatlanul támo lyogott ki a szobából.

* *

Három hét múlva szokatlan diszben pompázott az x-i állomás, midőn Veress Gábor vonatával berobogott.

Nem tudta, de sejtette, miért van ez s csakhamar belátta, hogy sejtelmében nem csalódott, midőn egy fiatal házaspárt látott az I. osztályú kocsik felé tartani. Szeredy és Janka.

Szemei Jankával találkoztak egy pillanatra s a fiatal férj remegni kezdé karjában nejét.

Néhány percz múlva már rohant ismét örült sebességgel a vonat s nemsokára elérték a verbei sziklacsoporthat, hol két sziklát egy parkány nélküli hid kötött össze.

A hid felére ért a vonat, midőn egy hirtelen zökkenéssel kisiklik a sinekből s a másik pillanatban az egész vonatfest öngyilkosként a tátongó mélységbe zuhant.

Senki sem menekült meg. Veress Gábor jól dirigálta a vonatot.

Striegl F. F.

Hirdetések.

Sz. 1249—1896 tkvi

95 1—1

Arverési hirdetményi kivonat.

A gyulafehérvári kir. törvényszék mint tkvi hatóság közli, hogy a kir. kincstár végrehajtónak Similia Juon vingárdi végrehajtást szenvedő ellen 67 frt. 58 k. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a vingárdi 378 sztkben A + 1 4 6.—13 sz. alatti fekvőket összesen 560 frt. becsárban

az árverést elrendelte és hogy a fenn megjelölt ingatlanok 1896 évi Julius hó 18-án d. e. 9 órakor Vingárd községhez tartozó nyilvános árverésen a kikiáltási áron alól is elfognak adatni.

Arverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. tcz. 42 §-ban jelzett, árfolyammal számított és az 1881 november 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy annak az 1881. LX. tcz. 170 § értelmében a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. tszék, mint tkvi hatóságtól.

Gyulafehérvárt, 1896 év március hó 5-én.

A kivonat hitelességét igazolja

Kiss János, kiadó.

Sz. 1293—1895. tkvi

94 1—1

Arverési hirdetményi kivonat.

A gyulafehérvári kir. törvényszék mint tkvi hatóság közli, hogy a kir. kincstár végrehajtónak Opicza Niculae hagyatéka és társai végrehajtást szenvedő ellen 26 frt. 24 kr. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a m. portusi 35 sztkben A + 1. sz. alatti fekvő összesen 320 frt. becsárban az árverést elrendelte és hogy a fenn megjelölt ingatlanok 1896 évi Julius hó 23-án d. e. 9 órakor M. Portuson a községhez tartozó nyilvános árverésen a kikiáltási áron alól is elfognak adatni.

Arverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok 10 %-át készpénzben vagy az 1881 évi LX. t. cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881 évi november 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy annak az 1881 évi LX. t. cz. 170. §. értelmében a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságtól.

Gyulafehérvárt 1896 március hó 7-én.

A kivonat hitelességét igazolja :

Kiss János, kiadó.

Sz. 1250—1895

93 1—1

Arverési hirdetményi kivonat

A gyulafehérvári kir. törvényszék mint tkvi hatóság közli, hogy a kir. kincstár végrehajtónak Kirr András és Kirr Mária vingárdi lakosok végrehajtást szenvedő ellen 156 frt. 86 kr. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a vingárdi 121 sztkben A + 3—8. 10—21. 23—25. 27. 30. 32. brsz. a. fekvők összesen 1563 frt. és a 177. sztkben A + 1 sz. összesen 12 frt. becsárban az árverést elrendelte és hogy a fenn megjelölt ingatlanok 1896 évi Julius hó 20-án d. e. 9 órakor Vingárd községhez tartozó nyilvános árverésen a kikiáltási áron alól is elfognak adatni.

Arverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok 10 %-át készpénzben, vagy az 1881. LX. tcz. 42 §-ban jelzett, árfolyammal számított, és az 1881 november 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni avagy annak az 1881 LV. tcz. 170 § értelmében a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. tszék mint tkvi hatóságtól.

Gyulafehérvárt 1896 év Március hó 5-én

A kivonat hitelességét igazolja

Kiss János, kiadó.

248—1896 bir. végr.

96. 1—1.

Arverési hirdetmény.

Alólirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közli, hogy a gyulafehérvári kir. járásbíró 3966/1896 polg. számú kiküldött végzése által Wolf F. A. és fiai bpesti bej. kereskedő cég végrehajtató javára gyulafehérvári Tormay Gyula gyógyszerész ellen 643 frt 62 kr. tőke, ennek 1895 év február hó 1-ső napjától számított 6% kamatai és egyéb törvényes járulékaik követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság V/16 1896 lefoglalt és 392 frtra becsült 4 fényezett ruha szekrény, 4 fényezett ág s még többféle értékes bútorkból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladhatók. Mely árverésnek a 4217 p. sz. kiküldött rendelő végzés folytán helyszínén vagyis Gyulafehérvárt a városháza előtt leendő eszközzésére 1896-ik évi Julius hó 7-ik napjának délelőtt 10 órája határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozik ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is eladatni fognak.

Felhívtnak mindazok, kik az árverezendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítettséghez tartanak jogot, elsőbbségi bejelentéseket az árverés megkezdéseig alólirt kiküldöttnél vagy írásban beadni vagy pedig szóval bejelenteni, mivel különben joguk nem fog tekintetbe vétetni.

A törvényes határidő ezen hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítottatik.

Az elárverezendő ingóságok vételára 1881. évi LX. t. cz. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Gyulafehérvárt, 1896-ik évi Junius hó 16 napján.

Csia Lázár kir. bírósági végrehajtó.

Aranyérmekkel kitüntetve. Első és kir. kizár. szabadalma. Aranyérmekkel kitüntetve.

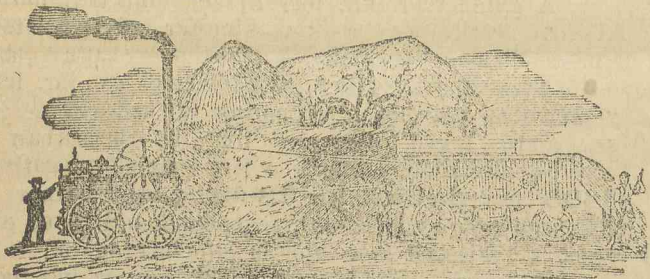
HOMLOKZAT-FESTÉK-GYÁR

KRONSTEINER KAROLY WIEN, III. Hauptstrasse 120. szám, saját házában.

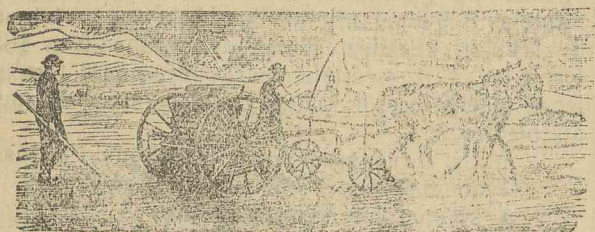
48 7—20

Főhercegi és hercegi uradalmak, és és kir. katonai raktárak, vasut., ipar, bánya és hámortársulatok, építkezési munkálatok, **VÁLLALKOZÓK** és **ÉPÍTŐMESTEREK**, valamint gyár-tulajdonosok szállítója. — Ezen homlokzatfestékek, melyek mészen oldhatók, száraz porított állapotban, 40 különféle színminőségben, különként 16 krtól feljebb szállítanak és a festékszínnek tisztaságát illetőleg teljesen hasonló az olajmázoláshoz. — Mintalapok és használati utasítások ingyen és bérmentve küldetnek.

Clayton & Shuttleworth
mezőgazdasági gépgyárak © Budapest Váci-körút 63. sz.
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgép-készletek 2/3, egész 12 lóerőig, továbbá járgány-csőplőgép, tisztító-rosták, konyolyók, kaszáló- és aratógépek, boronák, szénagyűjtők.

„COLUMBIA” legjobb sorvetőgépek, szecskavágók, rénavágók, kukorica-morzsolók, darálók, 6 ló-malmok.
Egyetemes acél-ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kérésre ingyen és bérmentve küldetnek.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment Capsici comp.

Ezen hírneves háziaszer ellentállt az idő megpróbáltatásának, mert már több mint 25 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmaztatik köszvény-nél, csúznál, tagszagatásnál és meghűléseknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller gyártása Horgony-Liniment elnevezés alatt nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziaszer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 ft. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszer-tárban készletben van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbbértékű utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.

Richter F. Ad. és társa, csász. és kir. udvari szállító, Rudolstadt (Thüringia).

A Zalathnai kénkovand ipar r. t.

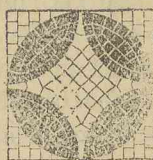
Brassói kénsav-műtrágyagyára

ajánl: mindennemű száraz és könnyen szórható szuperfoszfátot, répa-, szőlő- és árpatrágyát, Thomassalaklisztet, chilisalétromot, kén-savas ammoniákat és minden egyéb műtrágyát szavatolt beltartalommal.

Fölvilágosításokkal és részletes árjegyzékkel szívesen szolgál

a gyárvezetőség Brassón, valamint a központi iroda
BUDAPEST IV, Bécsi-utca 5 szám

MELOCCOPETER
BUDAPEST
VI. Dévai utca 21.

„Mecánymecán” című könyv és képek kiadása.
Ehhez a könyvhez és a képekhez a gyártásukhoz szükséges anyagokat, eszközöket, gépeket, stb. a gyártó cég biztosítja.

nagyszertren hatnak gyomor bajoknál, nélkülözhetetlen és általánosan ismeretes házi és népszerű.

A gyomorbetegség tünetei: étvágytalanság, gyomorgyengeség, bűzös lehelet, felfújtás, savanyú, felbőgység, hasmenés, gyomorégés, felesleges, nyálkakiválasztás, sárgaság, undor és hányás, gyomorgörös széklet.

Hathatós gyógyszernek bizonyult fejtájánál, a menyinyben ez a gyomortól származott, gyomortulterhelésnél étellekkel és italokkal, giliszták, májbajok és hamor-rhoidáknál.

Említett bajoknál a **Máriaczei gyomorcseppek** évek óta kitűnőnek bizonyultak, a mit száz meg száz bizonyítvány tanúsít. Egy kis üveg ára használati utasítással együtt 40 kr., nagy üveg ára 70 kr.

Magyarországi főraktár: **Török József** gyógyszer-tára Budapest, Király utca 12. sz.

A védjegyet és aláírást tüzetesen tessék megtekinteni! Csak oly cseppeket tessék elfogadni, melyeknek burkolatára zöld szalag van ragasztva a készítő aláírásával (C. Brády) és ezen szavakkal: „Valódiságát bizonyítom”.

A **Máriaczei gyomorcseppek** valódiak kaphatók.

Gyulafehérvár: 30—35 Fröhlich Gyula gyógyszer-tárban.
Szászsebesen: Reinhardt C. J. gyógyszer-tárban.

Nyom. Papp Györgynél Gyulafehérvárt

Arverezési hirdetmény

A tövisi volt határőrök képviselőtestülete közhírré teszi, hogy a határőrök XXVI család tulajdonát képező **Tövis községében fekvő**

két lisztelő három-három kövü vizi malom és két bel-sótelek

együttesen vagy külön-külön **1896 évi július 6-án délelőtt 10 órakor** Tövis község irodájában önkéntes árverezésen eladatik.

Az árverezési feltételek hivatalos órákban a Tövisi községi irodában megtekinthetők.

Valódi Tiroli Loden

nők és férfiak részére
BAUR RUDOLF, Insbruck

kivitei tüzet Rudolfstr. 4.

Vizmentes köpenyek, valódi juh-gyapju szövet öltönyök stb.

Minták ingyen és bérmentve.

A Baur-féle Haveloks és időszak köpenyek kiváló solid elkészítési módja és az ő előnyös anyagára világhírtvé vált

Üzlet eladás.

Gyulafehérvárt a főtér legélénkebb helyén egy jó forgalmu 40 év óta fennálló **fűszer-, vas-, és nürinbergi áru üzlet**

haláleset miatt jutányos feltételek mellett szabad kézből azonnal eladó.

Eladásra kerül továbbá egy **főteri és egy tövisutcai ház, Gyulafehérvári Takarékpénztár, Népbank és Magyar-igeni Takarékpénztári részvények.**

Bővebb felvilágosítást szóval vagy levélileg ad **Dr. Mayer Ödön ügyvéd Gyulafehérvárt.**

Hirdetések jutányos áron felvételnek e lap kiadóhivatalában.